

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Krajčoviča a sudcov JUDr. Libora Duľu a JUDr. Petra Paludu v trestnej veci obvineného **J. V.** pre obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1 Tr. zák., na neverejnom zasadnutí 8. septembra 2015 v Bratislave o sťažnosti obvineného **J. V.** proti uzneseniu sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica z 27. augusta 2015, sp. zn. 1 Tp 2/2015, rozhodol

t a k t o :

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. sťažnosť obvineného **J. V.**
sa z a m i e t a .

O d ô v o d n e n i e

Uznesením Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica, z 27. augusta 2015, sp. zn. 1 Tp 2/2015, podľa § 76 ods. 3 Tr. por., sudca pre prípravné konanie lehotu trvania väzby u obvineného **J. V.** predĺžil do 19. októbra 2015, podľa § 79 ods. 3 Tr. por. zamietol žiadosť obvineného **J. V.** o prepustenie z väzby na slobodu, podľa § 80 ods. 1 písm. a/, ods. 2 Tr. por. ako náhradu väzby neprijal prevzatie záruky dôveryhodnou osobou **M. K.** za ďalšie správanie obvineného a za to, že obvinený sa na vyzvanie dostaví k policajtovi, prokurátorovi alebo na súd a že vždy vopred oznámi policajtovi, prokurátorovi alebo súdu vzdialenie sa z miesta pobytu.

Proti tomuto uzneseniu v zákonom stanovenej lehote podal sťažnosť obžalovaný **J. V.**, ktorú odôvodnil prostredníctvom svojho obhajcu tým, že napriek neprimerane dlhému vyšetrovaniu, ktorého dĺžka len oslabuje jediný väzobný dôvod nebolo ničím preukázané, že sa skrýval resp. že hrozí, že utečie pred trestným stíhaním. Ďalej uviedol, že nemôže byť vyhodnotený v jeho neprospech to, že v minulosti z obavy - pred ohrozením jeho rodiny migroval, menil miesta pobytu a pod., lebo ním tvrdené skutočnosti v tomto smere

sú pravdivé a verifikovateľné viacerými dôkazmi. To patrične a opakovane vysvetlil a naďalej uvádza, že záver o tom, že ho nebolo možné zadržať ani predviesť za účelom vykonania trestného konania, keďže sa dlhodobo nezdržiaval na ním uvedenej adrese nie je podľa neho objektívne preukázaný a nedáva to samo o sebe obavu, že ujde alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu.

Zdôraznil, že mu prostredníctvom akýchkoľvek policajných orgánov neboli doručené relevantné listinné podklady vo vyšetrovanej veci, teda spôsobom upraveným v Trestnom poriadku nenadobudol konkrétnu vedomosť o potrebe byť k dispozícii vyšetrojúcim orgánom Slovenskej republiky z dôvodu trestného stíhania proti jemu vedenému, čo by bolo dôkazom toho, že by sa vyhýbal trestnému stíhaniu. Naopak s ohľadom na politické a právne postavenie Kosova (ktoré doteraz nie je uznané SR štátoprávne a politicky ako štát) potom ako zabezpečil a ochránil svoju rodinu prostredníctvom renomovaných advokátov v Kosove postupoval pri odovzdaní jeho trestného stíhania do Kosova.

Podľa jeho názoru nie sú preukázané kvalifikované poznatky o naplnení hrozby úteku, ktoré možno klasifikovať ako konanie spojené s aktívnou činnosťou obvineného utajiť identitu, používať inú identitu, používať režim maskovaných a zástupných individuálnych konaní, prerušiť akýkoľvek kontakt s rodinou a pod. Útekovým dôvodom väzby preto nemôže byť len jeho predchádzajúci pobyt na území iného štátu než Slovenskej republiky a nepostačuje určitá dôkazná situácia (ktorá sa môže zmeniť vykonaním ďalšieho dokazovania) na preukázanie konkrétnych skutočností o jeho snahe alebo zámere utiecť. V jeho prípade možno konštatovať, že tu absentujú takéto skutočnosti a zámer, čo nedáva potrebu ďalšieho trvania jeho väzby, a to aj vzhľadom na význam osobnej slobody jedinca ako jedného zo základov demokratickej spoločnosti a inštitútu väzby ako výnimočného zaisťovacieho opatrenia (Nález Ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 38/01 z 11. októbra 2001).

Z týchto dôvodov navrhol, aby najvyšší súd podľa § 194 ods. 1, písm. a) Tr. por. zrušil napadnuté uznesenie Špecializovaného trestného súdu pracovisko Banská Bystrica, sp. zn. 1 Tp 2/2015, zo dňa 27. augusta 2015 a sám rozhodol vo veci tak, že ho prepustí na slobodu resp. alternatívne navrhol, nech rozhodne podľa 80 ods. 1 písm. a), ods. 2) Tr. por. o prevzatí záruky dôveryhodnou osobou M. K. za jeho ďalšie správanie v kumulácii s dohľadom probačného a mediačného úradníka podľa § 80 ods. 1, písm. c) Tr. por. so stanovením primeraných povinností a obmedzení obvinenému podľa § 82 ods. 1 písm. a) až i) Tr.

V doplnení sťažnosti uviedol, že namieta predĺženie lehoty trvania väzby do 19. októbra 2015 z dôvodu, že vyšetrowanie bolo ukončené, žiadne vyšetrovacie úkony už nebudú vykonávané a bol oboznámený z výsledkami vyšetrowania.

Ďalej vo vzťahu k neprepusteniu z väzby uviedol podrobnosti o tom, že nebol maďarskými policajnými orgánmi vyzvaný na dostavenie sa na úkony trestného konania na Slovensku, napriek tomu, že tam má trvalé bydlisko. Zaoberal sa i skutkovým stavom a tvrdil, že konal v nutnej obrane, pretože sa bránil pred agresívnym poškodeným.

Vo vzťahu k útekovému dôvodu väzby navrhol výrok III. napadnutého uznesenia zmeniť tak, že súd prijme záruku dôveryhodnej osoby M. K. podľa § 80 ods. 1 písm. a), ods. 2 Tr. por. a nahradí väzbu obvineného kumuláciou prijatia záruky dôveryhodnej osoby a dohľadom probačného a mediačného úradníka nad obvineným, teda spôsobmi uvedenými v § 80 ods. 1 písm. b), písm. c) Tr. por. a stanovením primeraných povinností a obmedzení obvineného taxatívne vymenovaných v § 82 ods. 1 písm. a) až i) Tr. por. a rozhodne o P. J. V. na slobodu. Predložil tiež akceptačný list o tom, že spoločnosť S. s.r.o. IČO: X. so sídlom v Bratislave ho zamestná.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len najvyšší súd) rozhodujúc o podanej sťažnosti preskúmal podľa § 192 ods. 1 Tr. por. správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému sťažovateľ podal sťažnosť a konanie predchádzajúce tomuto výroku a zistil, že sťažnosť obvineného J. V. proti uzneseniu sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica (ďalej len ŠTS) z 27. augusta 2015, sp. zn. 1 Tp 2/2015, nie je dôvodná.

Obvinený J. V. je trestne stíhaný za obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

dňa 12. augusta 2011 v čase okolo 21.00 hod. v Bratislave na B. na vonkajšej terase kaviarne K., nachádzajúcej sa pod obytným komplexom Tri veže, úmyselne usmrtil poškodeného V. G., nar. X. v P., K., naposledy bytom Č., B., Č., a to tým spôsobom, že po vystúpení z vozidla taxi prikročil k jednému zo stolov na uvedenej terase, pri ktorom sedel poškodený a po opakovanom oslovení krstným menom poškodeného „V.“ vystrelil doposiaľ

nezistenou zbraňou na poškodeného, ktorému spôsobil tri strelné poranenia do oblasti hrudníka a jedno strelné poranenie do bočnej plochy brucha vpravo, pričom bezprostrednou príčinou smrti bol šok z krvácania a úrazu v dôsledku vonkajších a vnútorných krvácaní pri strelných poraneniach vnútrohrudníkových a vnútrobrušných orgánov po napadnutí krátkou strelnou zbraňou.

Obvinený J. V. bol vzatý do väzby uznesením Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica, zo 14. júna 2014, sp. zn. BB - 4 T 19/2013 s tým, že táto začala plynúť od 13. júna 2014.

Na obvineného J. V. bola podaná obžaloba pre vyššie uvedený skutok 10. mája 2013.

Uznesením, sp. zn. BB-4T/19/2013, zo 6. novembra 2014 senát Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 1 Tost 42/2014, z 3. decembra 2014 odmietol obžalobu a vec vrátil prokurátorovi. Vec sa nachádza v prípravnom konaní.

Naposledy Špecializovaný trestný súd, pracovisko Banská Bystrica uznesením, sp. zn. 1Tp 2/2015, z 2. júla 2015 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 3 Tost 18/2015, z 8. júla 2015 predĺžili lehotu trvania väzby obvineného J. V. do 19. septembra 2015 a konštatovali, tým u obvineného danosť dôvodov útekovej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) Tr. por. založených najmä na zisteniach, že obvinený nemá na území Slovenskej republiky stále bydlisko, nemá na území Slovenskej republiky žiadne rodinné a pracovné väzby, často menil pobyt v rámci Európy, bol zadržaný s falošnými dokladmi a hrozí v prípade uznania viny uloženie vysokého trestu.

Z uvedeného vyplýva, že formálne i materiálne dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) Tr. por. sú u obvineného dané.

Podľa § 71 ods. 1, písm. a) Tr. por. obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná

obava, že ujde alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu, najmä ak nemožno jeho totožnosť ihneď zistiť, ak nemá stále bydlisko alebo ak mu hrozí vysoký trest.

Podľa § 76 ods. 1 až 7 Tr. por. väzba v rámci základnej alebo predĺženej lehoty väzby v prípravnom konaní a väzba v konaní pred súdom môže trvať len nevyhnutný čas. Odsek 2 určuje, že základná lehota väzby v prípravnom konaní je sedem mesiacov; prokurátor je povinný prepustiť obvineného na slobodu najneskôr v posledný deň tejto lehoty, ak nepodá najmenej dvadsať pracovných dní pred jej uplynutím obžalobu, návrh na schválenie dohody o vine a treste alebo sudcovi pre prípravné konanie návrh na predĺženie tejto lehoty. Podľa odseku 3 súd alebo sudca pre prípravné konanie rozhodne o väzbe alebo o návrhu prokurátora na predĺženie lehoty väzby v prípravnom konaní tak, aby v prípade podania sťažnosti proti rozhodnutiu mohol byť spis predložený nadriadenému súdu najneskôr päť pracovných dní pred uplynutím lehoty, ktorá by bola lehotou väzby v prípravnom konaní alebo pred uplynutím lehoty väzby v prípravnom konaní; nadriadený súd rozhodne do uplynutia lehoty, ktorá by bola lehotou väzby v prípravnom konaní alebo lehoty, ktorá sa má predĺžiť, inak predseda senátu nadriadeného súdu prepustí obvineného z väzby na slobodu písomným príkazom, ktorý musí byť primerane odôvodnený. Predĺžiť lehotu väzby možno len vtedy, ak návrh podľa odseku 2 bol podaný včas a ak nebolo možné pre obtiažnosť veci alebo z iných závažných dôvodov trestné stíhanie skončiť a prepustením obvineného na slobodu hrozí, že bude zmarené alebo podstatne sťažené dosiahnutie účelu trestného konania. Predĺženie lehoty väzby môže trvať až sedem mesiacov, lehota väzby v prípravnom konaní však nesmie presiahnuť dĺžku podľa odseku 7. Pri späťvzatí návrhu prokurátora na predĺženie lehoty väzby sa postupuje primerane podľa § 72 ods. 3.

Podľa odseku 4 ak bolo rozhodnuté, že lehota väzby obvineného sa predlžuje, je v prípravnom konaní prokurátor po každom takomto rozhodnutí povinný opäť postupovať podľa odseku 2 a súd alebo sudca pre prípravné konanie podľa odseku 3.

Podľa odseku 5 ak bola podaná obžaloba alebo návrh na schválenie dohody o vine a treste bez predchádzajúceho prepustenia obvineného prokurátorom na slobodu a lehota dvadsať pracovných dní podľa odseku 2 alebo 4 nebola dodržaná, predseda senátu bezodkladne prepustí obvineného z väzby na slobodu písomným príkazom, ktorý musí byť primerane odôvodnený; rovnako postupuje sudca pre prípravné konanie, ak bol podaný návrh

na predĺženie lehoty väzby v prípravnom konaní a nebola dodržaná lehota dvadsať pracovných dní podľa odseku 2 alebo 4.

V odseku 6 sa stanovuje že celková lehota väzby v prípravnom konaní spolu s väzbou v konaní pred súdom nesmie presiahnuť

- a) dvanásť mesiacov, ak je vedené trestné stíhanie pre prečin,
- b) tridsaťšesť mesiacov, ak je vedené trestné stíhanie pre zločin,
- c) štyridsaťosem mesiacov, ak je vedené trestné stíhanie pre obzvlášť závažný zločin.

V siedmom odseku sa určuje, že z lehoty uvedenej v odseku 6 pripadá na prípravné konanie najviac

- a) sedem mesiacov, ak je vedené trestné stíhanie pre prečin,
- b) devätnásť mesiacov, ak je vedené trestné stíhanie pre zločin,
- c) dvadsaťpäť mesiacov, ak je vedené trestné stíhanie pre obzvlášť závažný zločin.

Ustanovenie § 78 tým nie je dotknuté.

Podľa § 79 ods. 2 Trestného poriadku okrem iného súd je povinný skúmať v každom období trestného stíhania, či dôvody väzby trvajú, alebo či sa zmenili.

Podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku obvinený má právo kedykoľvek žiadať o prepustenie na slobodu. Ak v prípravnom konaní prokurátor takej žiadosti nevyhovie, predloží ju bez meškania so svojím stanoviskom a s návrhom na rozhodnutie sudcovi pre prípravné konanie, o čom upovedomí obvineného a jeho obhajcu. O takej žiadosti sa musí bez meškania rozhodnúť. Ak sa žiadosť zamietla, môže ju obvinený, ak v nej neuvedie iné dôvody, opakovať až po uplynutí tridsiatich dní odo dňa, keď rozhodnutie o jeho predchádzajúcej žiadosti nadobudlo právoplatnosť.

Podľa § 76 ods. 1 Trestného poriadku väzba v rámci základnej alebo predĺženej lehôt väzby v prípravnom konaní a väzba v konaní pred súdom môže trvať len nevyhnutný čas.

Z výpovede samotného obvineného i z predloženého spisu vyplynulo, že po skutku, ktorý je obvinenému kladený za vinu tento odišiel zo Slovenska. Dlhšiu dobu sa zdržiaval aj na území Kosova, kde sa mal dozvedieť od polície, že je hľadaný na Slovensku policajnými orgánmi. Napriek tomu, že v minulosti nemal problém s pohybovaním sa i ubytovaním

v rôznych krajinách Európy pod rôznymi identitami a preukazujúc sa falšovanými dokladmi, neprihlásil sa policajným orgánom na Slovensku. Na druhej strane, počas dlhodobého pobytu v Kosove, nemal problém vycestovať do Slovinska, kde mal páchať trestnú činnosť, za ktorú mal byť už i odsúdený. Na území tohto štátu bol i zadržaný a neskôr vydaný na základe európskeho zatýkacieho rozkazu slovenským orgánom činným v trestnom konaní a súdom. K tvrdeniam obvineného J. V. o nutnej obrane už prvostupňový súd správne uviedol, že rozhodovanie o návrhu prokurátora o predĺžení väzby a o žiadosti obvineného o prepustenie z väzby, nie je a v žiadnom prípade ani nemôže byť rozhodovaním o vine alebo nevine obvineného, ale sudca pre prípravné konanie konštatuje len existujúcu mieru podozrenia odôvodňujúcu trestné stíhanie obvineného pre konkrétnu trestnú činnosť, pre ktorú je obvinený trestne stíhaný, pričom stále platí prezumpcia neviny obvineného.

Ak obvinený tvrdil, že jeho pohyb po Európe bol vyvolaný jednak starosťou o bezpečnosť rodiny, je toto jeho tvrdenie v rozpore so skutočnosťou zistenou Slovinskými trestnými orgánmi. Ak tvrdil, že oficiálne nevedel o svojom trestnom stíhaní na území Slovinska, nebolo z jeho strany logické platiť renomovaných Kosovských advokátov, radiť sa s nimi a podľa ich rád postupovať pri zabezpečení odovzdania trestného stíhania zo Slovenska do Kosova. Najvyšší súd Slovenskej republiky neuveril ani tomu, že by sa obvinený J. V. po P. z väzby na slobodu venoval výlučne terajšej manželke a rodine alebo vyliečeniu bývalej manželky, najmä z dôvodov, že v čase, keď malo dôjsť k spáchaniu skutku, kladeného mu za vinu, takéto tendencie neprejavoval.

Toto rozhodnutie sa vzťahuje i na úvahy súdu prvého stupňa o nenahradení väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka a zárukou dôveryhodnej osoby M. K. za správanie sa obvineného, ktorého obhajcovia obvineného nezabezpečili na výsluch pred sudcom pre prípravné konanie.

Ani najvyšší súd sa nedomnieva, že by bolo možné nahradiť väzbu dohľadom probačného a mediačného úradníka, alebo akoukoľvek dôveryhodnou osobou, pretože taký dohľad nedáva záruku úplného zabezpečenia prítomnosti obvineného pri úkonoch trestného konania.

V ustanovení § 80 ods. 2, veta tretia Tr. por. sa uvádza, že ak je obvinený stíhaný pre obzvlášť závažný zločin, je daný dôvod väzby podľa § 71 ods. 2 písm. a) až c) alebo e), alebo

obvinený bol vzatý do väzby podľa odseku 3 alebo podľa § 81 ods. 4, možno záruku alebo sľub prijať alebo uložiť dohľad, len ak to odôvodňujú výnimočné okolnosti prípadu.

V prerokúvanom prípade žiadne výnimočné okolnosti prípadu najvyšší súd nezistil.

Pokiaľ ide o predĺženie lehoty trvania väzby obvineného a jeho námietky, najvyšší súd poukazuje na posledný odsek napadnutého uznesenia, v ktorom sa výstižne uvádzalo, že argumentácia obhajkyne obvineného v časti, že oboznámením vyšetrovacieho spisu pominuli všetky dôvody na predĺženie lehoty väzby obvineného, je čiastočne dôvodná. Čiastočne preto, lebo podľa vyjadrenia prokurátora počas výsluchu vyšetrovateľ nepredložil prokurátorovi vyšetrovací spis s návrhom na podanie obžaloby. Je preto otvorenou otázkou, či vyšetrovanie je naozaj skončené, alebo prokurátor po preskúmaní rozhodnutia vyšetrovateľa dôjde k záveru, že je potrebné doplniť dokazovanie vykonaním konkrétnych dôkazov a prikáže vyšetrovateľovi v tomto smere konať. Na tomto základe sudca pre prípravné konanie považuje predĺženie lehoty trvania väzby obvineného o jeden mesiac za primerané a zákonné k aktuálnemu stavu trestného stíhania. V tejto lehote je možné buď doplniť dokazovanie v potrebnom rozsahu, alebo vydať meritórne rozhodnutie.

Z týchto dôvodov osvojujú si aj uvedený dôvod, najvyšší súd pri dôslednom preskúmaní možností predĺženia lehoty trvania väzby a zistil, že napadnuté rozhodnutie v tomto smere je zákonné, rovnako i v časti týkajúcej sa zamietnutia žiadosti obvineného o prepustenie na slobodu vrátane možného použitia náhradných väzobných inštitútov a rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave, 8. septembra 2015

JUDr. Peter K r a j č o v i č , v. r.
predseda senátu

Vypracoval: JUDr. Peter Paluda

Za správnosť vyhotovenia: Mgr. Libuša Jánošíková